

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/4389-

10. oktober 2022

Representantforslag 8:274 S (2021-2022) om styrking av videregående opplæring for voksne

Voksnes mulighet for å kvalifisere seg til et fag- eller svennebrev er et av mine viktigste satsingsområder. Det er i 2022 ca. 480 000 voksne som ikke har fullført videregående opplæring. Dette antallet har vært stabilt over mange år og tallene viser at regjeringens satsing på voksne er nødvendig. Regjeringens budsjettforslag for 2023 viser dette i praksis.

Det er etablert et tilskudd til fylkeskommunene for at personer som i dag ikke har rett til videregående opplæring, likevel skal få et tilbud. Tilskuddet, som ligger under kap. 225, post 69 på Kunnskapsdepartementets budsjett, legger til rette for å finansiere en utvidet rett til videregående opplæring. Regjeringen foreslår å videreføre tilskuddet med 302,3 mill. kroner i statsbudsjettet for 2023. Regjeringen foreslår også å bevilge 148,9 mill. kroner for at flere som allerede har studie- eller yrkeskompetanse fra videregående opplæring, skal få tilbud om å ta et fagbrev. Det er en økning på 34 mill. kroner fra 2022. Tilskuddet til dette formålet legger til rette for å innføre en rett til yrkesfaglig rekvalifisering. De nye rettighetene følges også opp i arbeidet med ny opplæringslov.

Fagbrev på jobb, som ble etablert som ny vei til fag- eller svennebrev for voksne høsten 2018, er nå i ferd med å befestes seg som en attraktiv ordning for voksne. Da ordningen ble innført i 2018 ble ordningen ikke gjort søkbar og fylkeskommunen har ikke plikt til å tilby den. Den forutsetter at virksomheten, fylkeskommunen og den enkelte voksne inngår en særskilt kontrakt om opplæring i det aktuelle lærefaget.

Det var heller ikke krav til fylkeskommunen om å rapportere hvor mange som tar fagbrevet etter ordningen. Det har denne regjeringen endret. Nå har fylkeskommunen rapporteringsplikt og departementet får dermed bedre oversikt over omfanget av ordningen i

de ulike fylkeskommunene. I skoleåret 2020-21 var det totalt 345 personer som hadde avlagt fagprøven etter fagbrev på jobb. De fleste innen helse- og oppvekstfag, men også bygg- og anleggsteknikk og teknologi- og industrifag var godt representert. Vi ser også at Vestland er det fylket som benytter ordningen mest, men Oslo og Viken har også mange kandidater, mens Vestfold og Telemark er det fylke med færrest kandidater. Vi vil nå også vurdere muligheten for at fagbrev på jobb kan utvides til å nå flere voksne, for eksempel Nav-brukere.

Jeg vil også nevne det pågående modellforsøket med de tre delforsøkene; forberedende opplæring for voksne (FOV) på grunnskolens nivå, modulstrukturert opplæring i 13 utvalgte lærefag på videregående opplærings nivå og kombinasjonsforsøket som kombinerer moduler fra begge nivåene. Forsøket startet 2017 og skal vare fram til sommeren 2023.

Fram til nå har nesten 8800 voksne deltatt i FOV og i opplæringsåret 2020/2021 deltok ca. 4200 personer. Forsøket i lærefagene hadde en begrenset start, men kom for alvor i gang med utvidelsen i 2019. Pr 31.07.2022 var det 351 deltakere i modulforsøket i de 13 lærefagene og 78 deltakere i kombinasjonsforsøket. Til sammen har 162 personer bestått fagprøven og 40% av dem med karakteren meget godt. Dette er gode tall tatt i betraktning av at en stor del av forsøksperioden har foregått under pandemien og mange bedrifter og virksomheter måtte stenge ned og permittere ansatte. Det rammet særlig deltakere i helse- og omsorgsfag og restaurant og matfag.

Målet med forsøket er som kjent å prøve ut fleksible, effektive og tilpassede opplæringsløp for voksne deltakere. Modulforsøket vil også samordne opplæringstilbud på tvers av sektorer både på nasjonalt nivå mellom flere departementer og direktorater, men også på lokalt nivå mellom kommunale- og fylkeskommunale opplæringsaktører, bedrifter, Nav og flyktningsetjenesten. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) har prosjektansvaret for modulforsøket og de vil fortsette å følge opp forsøksfylkene gjennom nettverkssamlinger, fylkesbesøk, ledersamlinger og konferanser.

Stortinget vedtok 1. juni 2021 at modulstrukturert opplæring skal være hovedmodell for all opplæring for voksne. Dette vedtaket er en oppfølging av Meld. St. 21 (2020-2021) Fullføringsreformen. Jeg har allerede fulgt opp Stortingets vedtak med oppdragsbrev til både HK-dir og Utdanningsdirektoratet (Udir). Direktoratene er nå i ferd med å nedsette læreplangrupper som skal utarbeide modulstrukturerte læreplaner for voksne som hovedmodell for voksne. For utvalgte lærefag er det de eksisterende læreplanene som skal modulariseres. Dette er viktig for å sikre at standarden på fagbrevet er likt, uavhengig av hvordan det er oppnådd. For forberedende voksenopplæring (FOV) skal det utvikles helt nye læreplaner tilpasset voksne. Som grunnlag for læreplanarbeidet skal direktoratene legge til grunn forsøkslæreplanene, resultatene fra følgeevalueringen av Ideas2Evidence (I2E) og andre erfaringer fra forsøket. Modulstrukturert opplæring for voksne i FOV og de 13 lærefagene som deltar i forsøket, vil bli iverksatt som hovedmodell fra skoleåret 2024/25.

HK-dir og Udir har også fått i oppdrag å vurdere behovet for annet støttemateriell for å sikre en god implementering av modulstrukturert opplæring som hovedmodell for voksne. Direktoratene har videre fått i oppdrag å vurdere modulisering av flere aktuelle lærefag sammen med partene i arbeidslivet. Dette arbeidet er godt i gang.

Tilgang på kompetanse er avgjørende for fremvekst av nye næringer. Regjeringen har derfor utvidet treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling. Vi har blant annet reetablert bransjeprogram for industri- og byggenæringen. Blant aktuelle fagområder for det reetablerte programmet er kompetanse om batteri, havvind, hydrogen og karbonfangst- og lagring. Regjeringen har også varslet at den vil gjennomføre en bred kompetansereform for arbeidslivet med basis i trepartssamarbeidet. Reformen vil bli nærmere omtalt i en melding til Stortinget om kompetansebehov på kort og lang sikt som skal legges frem våren 2023.

Samlet mener jeg alle disse tiltakene fra regjeringen er med på å sikre at voksne som ikke har videregående opplæring gis tilgang og rett til opplæring.

Med hilsen

Tonje Brenna

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur